

Info 7/2019

Prevence je lepší než léčba

V humánní medicíně jsou preventivní vyšetření již dlouhodobě důležitým článkem zachování zdraví pacienta. Pravidelné kontroly u lékaře včetně laboratorních a dalších navazujících vyšetření by měly být obzvláště u stárnoucích pacientů samozřejmostí. Také díky pokrokům ve veterinární medicíně se v posledních letech zvýšila věková hranice u domácích mazlíčků. Veterináři a majitelé domácích mazlíčků jsou proto stále častěji konfrontováni s tělesnými a duševními následky stáří a nároky majitelů zvířat na zvládnání speciálních potřeb stárnoucího pacienta stoupají.



Co musí být vyšetřeno a v jakých intervalech?

Doporučujeme pravidelné kontroly dospělých zvířat např. v rámci očkovací návštěvy. Ale od kdy a pro jaké zvíře jsou smysluplná speciální vyšetření? Dle očekávané věkové hranice u jednotlivých plemen se pro zjištění stávajícího zdravotního stavu mimo klinického vyšetření doporučuje také vyšetření krve a moči (minimální laboratorní databáze). Jelikož

domácí zvířata stárnou rychleji než lidé a prevalence mnoha chorob se ve stáří zvyšuje, doporučuje **AAHA** (American Animal Hospital Association) při dosažení poslední čtvrtiny průměrné délky života, v závislosti na plemeni, pravidelná půlroční vyšetření u veterináře. Tyto preventivní prohlídky by měly sloužit především k získání referenčních hodnot u ještě zdravých pacientů a k rozeznání subklinických projevů nedostatečné funkce jednotlivých orgánů.

Včasné a cílené intervence nám umožňují rychlý zásah a zlepšují tak pacientovu prognózu. Mimoto mohou tato individuálně získaná data sloužit k lepšímu posouzení pozdějších patologických hodnot.

Které parametry by měla obsahovat minimální laboratorní databáze?

Vedle velkého krevního obrazu (včetně diferenciálního rozpočtu bílých krvinek) a biochemického vyšetření krve (včetně vyšetření minerálů), by podle doporučení **AAHA** měla být vyšetřena i moč.

Krevní obraz nám v mnoha případech umožňuje získat první představu o onemocnění, pomocí biochemického vyšetření krve pak můžeme posoudit funkci jednotlivých orgánových systémů. Laboklin doplnil svoje profily o parametry, které jsou nad rámec doporučení **AAHA**.

Doporučení AAHA (minimální databáze)	Velký profil	Geriatrický profil
Krevní obraz včetně dif. rozpočtu	Krevní obraz včetně dif. rozpočtu	Krevní obraz včetně dif. rozpočtu
Celkový protein	Celkový protein	Celkový protein
Albumin	Albumin	Albumin
Globulin	Globulin	Globulin
ALP	ALP	ALP
ALT	ALT	ALT
Kreatinin	Kreatinin	Kreatinin
Močovina	Močovina	Močovina
Sodík	Sodík	Sodík
Draslík	Draslík	Draslík
Vápník	Vápník	Vápník
Fosfor	Fosfor	Fosfor
	α-amyláza	
	Lipáza	Lipáza
	Cholesterol	
	Triglyceridy	
	AST	AST
	GLDH	GLDH
	γ-GT	
	Bilirubin	Bilirubin
	CK	CK
	Fruktosamin	Fruktosamin
	Hořčík	
	Železo	
		SDMA
		T4

Parametry vybraných Laboklinových profilů v porovnání s minimální databází

Vyšetření moči nám umožňuje zjistit nejen onemocnění močových cest, ale také metabolické a endokrinní poruchy. Mělo by obsahovat hustotu moči, semikvantitativní vyšetření obsahu bílkovin, cukru, ketolátok, bilirubinu a krve v moči, a dále i vyšetření močového sedimentu.

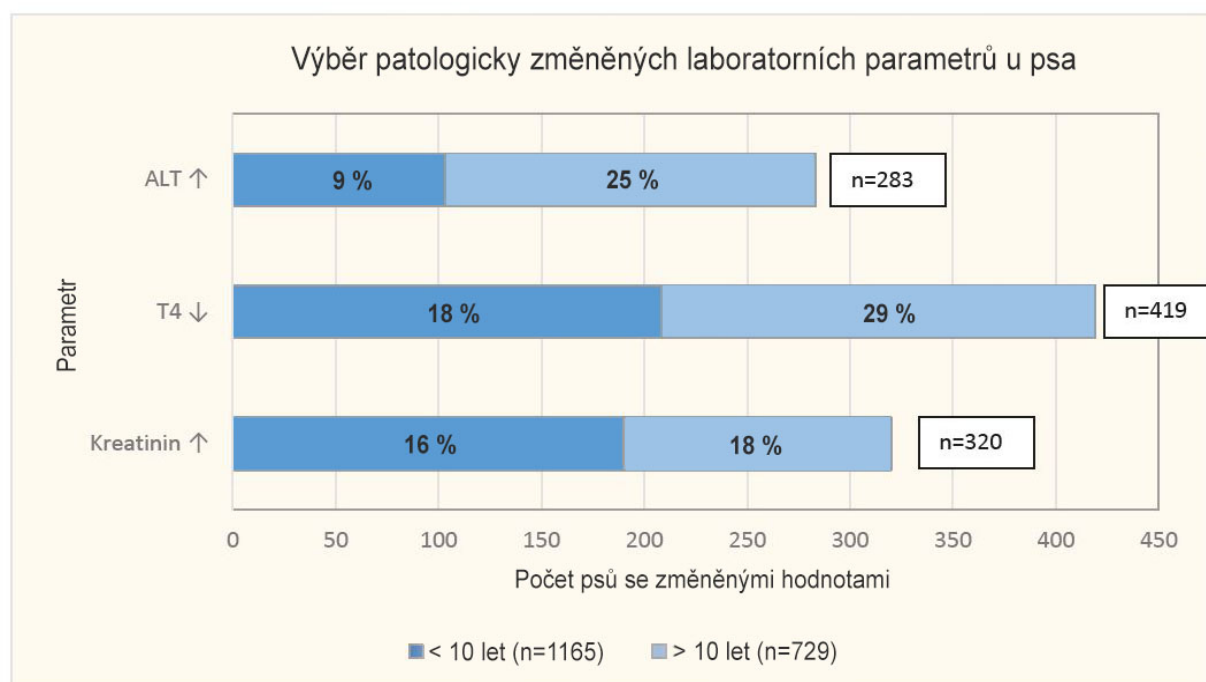
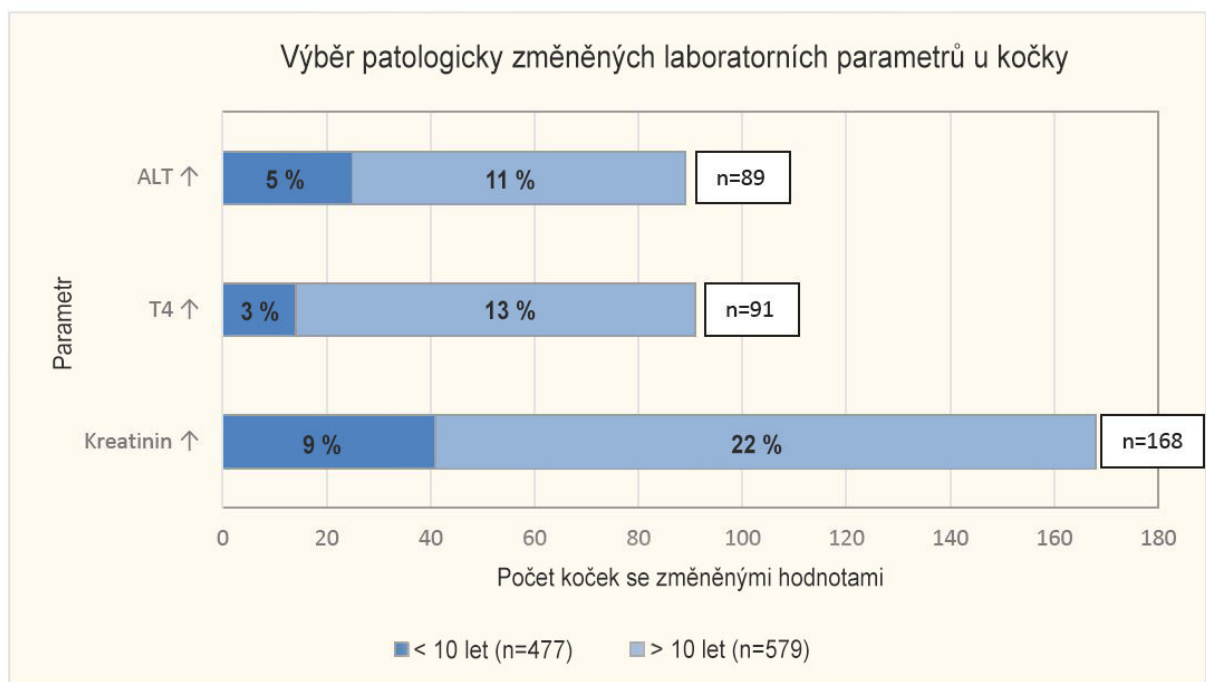
Provádět preventivní laboratorní vyšetření i u zdánlivě zdravého zvířete?

Jak důležitá je prevence u zdravých psů a koček ukázalo vyhodnocení ze „Dne psů“ a ze „Dne koček“. Celkově jsme posoudili přes 1000 krevních vzorků koček a přes 2000 krevních vzorků psů.

Zhruba přes 60 % vyšetřovaných psů bylo mladších 10 let, u koček to bylo skoro 50 %. K nejvýznamnějším laboratorním nálezům

u obou druhů patřila především zvýšená hladina kreatininu, zvýšená hladina jednoho nebo více jaterních enzymů, stejně jako příliš nízká nebo vysoká hladina celkového t4.

Zajímavé bylo, že hodně zaznamenaných krevních změn, které se vyskytují spíše u starých zvířat, bylo naměřeno u zvířat mladších 10 let.



Ve všech věkových skupinách, vykazovalo celkově 9 % vyšetřovaných **koček** zvýšení hormonu štítné žlázy t4. Kreatinin byl zvýšený u více než 16 %, z toho byla skoro jedna čtvrtina koček mladších 10 let! U 8 % koček všech věkových skupin byla prokázána zvýšená hladina ALT.

Ze všech věkových skupin mělo celkem 22 % vyšetřovaných **psů** sníženou hladinu celkového t4. Kreatinin byl zvýšený u 17 % psů, i v této skupině byl podíl psů mladších 10 let relativně vysoký.

Celkem u 15 % psů všech věkových skupin byla zjištěna zvýšená hladina ALT, u 12 % byla zvýšená hladina více než jednoho jaterního enzymu. Pouze 17% všech vyšetřovaných psů mělo krevní vyšetření bez patologického nálezu.

Kdy přibývají věkem podmíněná onemocnění?

V současné době již víme, že věkem podmíněné tělesné změny, které způsobují stařecký vzhled, začínají mnohem dříve, než jsme předpokládali.

Podle plemene a hmotnosti se frekvence onemocnění zvyšuje u psů starších zhruba 9 let. Velká plemena psů stárnou rychleji než malá. U koček se zvyšuje frekvence onemocnění od 11. roku života. Pro lepší ilustraci jsme stanovili věkovou hranici na 10 let.

Očekávaná délka života se v posledních letech zvýšila. Mnoho tělesných změn probíhá subklinicky a proto doporučujeme s preventivními vyšetřeními začít včas, abychom tyto změny odhalili v raném stádiu. Toto umožňuje ošetřujícímu veterinárnímu lékaři začít včas s profylaktickými a terapeutickými zásahy, ze kterých bude pacient maximálně profitovat.

Shrnutí

Preventivní vyšetření jsou důležitým článkem zachování zdraví našich domácích mazlíčků.

Dodávají nám dobrý individuální základ pro pozdější posouzení patologických hodnot. Pokud začneme se screeningem včas, můžeme odhalit mnoho skrytých onemocnění a začít s jejich léčbou. U domácích mazlíčků se tím zvyšuje očekávaná délka života a její kvalita a spolu s tím i spokojenost jejich majitelů.